

11. Енікєєв З.Д. Проблеми протидії злочинності за сучасних умов: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 16-17 жовтня 2003р. Частина I. - Уфа: РІО БашГУ, 2003. 280 с
12. Лешукова І. Кримінально-процесуальні проблеми взаємодії правоохоронних органів України з правоохоронними органами країн СНД у боротьбі зі злочинними співтовариствами // Підприємництво, господарство і право. 2003. № 3. С. 129-134.

REFERENCES:

1. Dzhuzha, O.M. (Ed.), *ta inshi.* (2001). *Kurs kryminolohii: Zahalna chastyna.* [Criminology course: General part]. *Pidruchnyk u 2 kn. Kn. 1 : Zah. chast. K. 352.* [in Ukrainian].
2. Shchedrin, N.V. (1999). *Osnovy zahalnoi teorii zapobihannia zlochynnosti.* [Basics of the general theory of crime prevention]. *Navchalnyi posibnyk.* 142. [in Russian].
3. *Slovyuk ukrainskoi movy.* (1971). [Dictionary of the Ukrainian language]. v 11 t. T. 1. 799. [in Ukrainian].
4. Vinokur, G.O., & Larin, B.A., & Ushakova D.N., (1935). *Tolkovyy slovar russkogo yazyka.* [Explanatory dictionary of the Russian language]. T. 1. 1562. [in Russian].
5. Krasnytskyi I.V. (Ed.), & Dmytryk I.Iu., & Yosyfovych, D.I., & Melnyk S.I., & Priakhin Ye.V., & Yakymova S.V. (2010). *Protydiia koruptsiinii zlochynnosti v Ukraini.* [Anti-corruption crime in Ukraine]. 308. [in Ukrainian].
6. Bandurka, O.M.(Ed.), Blaha, A.B., & Bohatyrov, I.H., & Davydenko, L.M. *ta in.* (2011). *Kryminolohiia. Zahalna chastyna.* [Criminology. General part]. *Navch. posibnyk.* 176. [in Ukrainian].
7. Bandurka, O.M., & Lytvynov, O.M. (2011). *Protydiia zlochynnosti ta profilaktyka zlochyniv.* [Anti-crime and crime prevention]. *Monohraf.* 342. [in Ukrainian].
8. Voronin, Yu.A., & Maiorov, A.V. (2013). *Teoretychni osnovy formuvannia systemy protydi zlochynnosti u Rosii.* [Theoretical foundations of the formation of the crime prevention system in Russia]. *Kryminolohichniy zhurnal BDUEP.* № 1. 7-14. [in Russian].
9. Ponomarov, A.I., & Lopashenko, N.A. (2010). *Orhanizovana zlochynnist: osoblyvosti protydi na federalnomu ta rehionalnomu rivniakh.* [Organized crime: features of countermeasures at the federal and regional levels]. *Monohrafiia.* 184. [in Russian].
10. Kytsiuk, V.P. (2013). *Kryminolohichni zasady diialnosti sudu u sferi protydi zlochynnosti.* [Criminological principles of court activity in the field of combating crime]. *Avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. yuryd. nauk : spets. 12.00.08 «Kryminalne pravo ta kryminolohiia; kryminalno-vykonavche pravo».* 19. [in Ukrainian].
11. Enikieiev, Z.D. (2003). *Problemy protydi zlochynnosti za suchasnykh umov.* [Problems of combating crime under modern conditions]. *Materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii 16-17 zhovtnia 2003r. Chastyna I.* 280. [in Russian].
12. Lieshukova, I. (2003). *Kryminalno-protsesualni problemy vzaiemodii pravookhoronnykh orhaniv Ukrainy z pravookhoronnymy orhanamy krain SND u borotbi zi zlochynnymy spivtovarystvamy.* [Criminal-procedural problems of interaction between law enforcement agencies of Ukraine and law enforcement agencies of the CIS countries in the fight against criminal communities]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo.* № 3. 129-134.

Стаття надійшла до редакції: 21.12.2019

УДК 343.98:351.741

Огурченко Владимир Георгиевич,
кандидат юридичних наук, докторант
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
e-mail: Ogurchenko_V@ukr.net
<https://orcid.org/0009-0008-1752-9740>

ВИДИ ФОРМ РЕАЛІЗАЦІЇ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ФУНКЦІЇ ЯК НАПРЯМУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

У статті сформовано, що форми реалізації оперативно-розшукової функції як напрямку адміністративної діяльності Національної поліції України поділяються на: 1) нормативні (або ж нормотворчі та нормозастосовчі), що включають видання нормативних та індивідуальних актів, укладення адміністративних договорів; 2) організаційні, що включають використання актів-планів та прийняття актів-дій; 3) інформаційно-технічні, що включають здійснення інформаційно-аналітичної діяльності та проведення матеріально-технічних операцій; 4) координаційні, що включають внутрішнє, міждержавне та міжнародне співробітництво, сприяння реалізації оперативно-розшукової функції. Всі форми реалізації оперативно-розшукової функції як напрямку адміністративної діяльності Національної поліції України взаємодіють та взаємозалежать, що утворює цілісну систему, відповідно одна форма може плавно створювати наступну. Визначено, що Національна поліція України реалізує оперативно-розшукову функцію через видачу різних нормативних та індивідуальних актів, а також укладення адміністративних договорів, що визначає нормотворчу та нормозастосовчу форму як основний зовнішній вияв реалізації оперативно-розшукової функції як напрямку адміністративної діяльності Національної поліції України, та є нормативним підґрунтям для здійснення повноважень Національної поліції України у цій сфері. Зазначено, що Національна поліція України впроваджує оперативно-розшукову

функцію як важливий напрям адміністративної діяльності з використанням конкретних організаційних форм, які включають: 1) використання актів-планів щодо конкретних заходів реалізації оперативно-розшукової діяльності та строків таких цілей; 2) прийняття актів-дій, як управлінських та правозастосовних рішень, щодо забезпечення безпеки, охорону громадського порядку, оприлюднення інформації, пов'язаної з оперативно-розшуковою діяльністю, припинення протиправних дій шляхом вчинення конкретних актів-дій в умовах крайньої необхідності тощо.

Ключові слова: адміністративна діяльність, адміністративно-правовий механізм, адміністративно-правовий статус, гарантії законності, методи, Національна поліція України, оперативно-розшукова діяльність, повноваження, публічно-правові відносини, форми адміністративної діяльності.

Ogurchenko V. TYPES OF FORMS OF IMPLEMENTATION OF THE OPERATIVE AND INVESTIGATIVE FUNCTION AS A DIRECTION OF ADMINISTRATIVE ACTIVITY OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

The article states that the forms of implementation of the operational-investigative function as a direction of the administrative activity of the National Police of Ukraine are divided into: 1) normative (or norm-making and norm-enforcing), which include the issuance of normative and individual acts, the conclusion of administrative contracts; 2) organizational, including the use of act-plans and adoption of act-actions; 3) information and technical, including the implementation of information and analytical activities and the implementation of material and technical operations; 4) coordination, including internal, interstate and international cooperation, assistance in the implementation of the operative search function. All forms of implementation of the operative-investigative function as a direction of administrative activity of the National Police of Ukraine interact and are interdependent, which forms a complete system, accordingly, one form can smoothly create the next. It was determined that the National Police of Ukraine implements the operative-investigative function through the issuance of various normative and individual acts, as well as the conclusion of administrative contracts, which defines the rule-making and norm-enforcing form as the main external manifestation of the implementation of the operative-investigative function as a direction of the administrative activity of the National Police of Ukraine, and is the normative basis for exercising the powers of the National Police of Ukraine in this area. It is noted that the National Police of Ukraine implements the operative-investigative function as an important direction of administrative activity using specific organizational forms, which include: 1) the use of acts-plans regarding specific measures for the implementation of operative-investigative activities and the terms of such goals; 2) adoption of acts-actions, as administrative and law-enforcement decisions, regarding ensuring security, protection of public order, disclosure of information related to operational and investigative activities, termination of illegal actions by taking specific acts-actions in conditions of extreme necessity, etc.

Key words: administrative activity, administrative-legal mechanism, administrative-legal status, guarantees of legality, methods, National Police of Ukraine, operative-investigative activity, powers, public-legal relations, forms of administrative activity.

Постановка проблеми. Правоохоронна діяльність Національної поліції України здійснюється у відповідних формах. Для кожної форми правоохоронної діяльності застосовуються ті методи, які в найбільшій мірі забезпечують ефективність їх реалізації. Тому важливим завданням Національної поліції України є оптимальне поєднання форм та методів правоохоронної діяльності [1, с. 13–14].

Різноманіття завдань і функцій адміністративної діяльності обумовлює існування різних її форм, які передбачаються законами й іншими правовими актами. Звичайно вони закріплюються в спеціальних (загальних та індивідуальних) положеннях, статутах і інших актах, регламентуючих діяльність органів державної правоохорони. При цьому для розв'язання проблем, що виникають при здійсненні правоохоронних функцій органи та їх посадові особи повинні використовувати тільки ті форми, які встановлені правовими нормами [2; 3, с. 156-161].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Оперативно-розшукова функція як напрям адміністративної діяльності Національної поліції України була прямо або опосередковано предметом наукового дослідження таких вчених як О. Бандурка, О. Батраченко, В. Галуцько, І. Голосніченко, О. Горбачов, О. Джафарова, П. Діхтєвський, Н. Золотарьова, Д. Карбовський, А. Кислий, С. Князев, Т. Коломось, О. Кузьменко, В. Курило, О. Кучинська, Р. Ляшук, Р. Мельник, С. Мосьондз, М. Одарченко, А. Стацак, С. Стеценко, М. Тучак, О. Федосова, В. Фелик, С. Шатрава, В. Шендрик та інші.

Однак, визначення перспективного розвитку цієї сфери в контексті сучасних викликів та тенденцій позитивно вплине на підвищення рівня розуміння сутності оперативно-розшукової функції як уповноваженими суб'єктами, так і громадськістю.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі комплексного аналізу теорії адміністративного права, позицій законодавства та практики у сфері здійснення оперативно-розшукової діяльності, виокремити форми реалізації оперативно-розшукової функції як напрям адміністративної діяльності Національної поліції України.

Виклад основного матеріалу дослідження. В юридичній літературі існують наукові підходи щодо розуміння форм та методів діяльності органів публічної адміністрації, у тому числі й правоохоронних органи через призму інструментів публічного адміністрування. Так, перший напрямок – вузький, який відстоюють Р. Мельник, С. Мосьондз та інші, до їх складу відносячи інструменти, використання яких суб'єктами владних повноважень може бути прямо оскаржено в системі адміністративних судів згідно із КАСУ. А саме: видання нормативно-правових актів, видання індивідуальних актів, укладення адміністративних договорів, використання актів-планів та актів-дій. Нормативно-правові акти органів публічної адміністрації характеризуються такими ознаками: видаються в установленому законом порядку органами публічної адміністрації та їх посадовими особами; утворюють адміністративно-правові норми – загально-обов'язкові правила поведінки є неперсоніфікованими, тобто обов'язковими до невизначеного кола осіб і розраховані на багаторазове застосування. Індивідуальний акт – будь-яке рішення органу публічної адміністрації, яке має зовнішню спрямованість і приймається з метою врегулювання конкретного публічного випадку. Адміністративний договір – спільний правовий акт суб'єктів владних повноважень або правовий акт за участю суб'єкта владних повноважень та іншої особи, що ґрунтується на їх волі

узгодженні, має форму договору, угоди, протоколу, меморандуму тощо, визначає взаємні права та обов'язки його учасників у публічно-правовій сфері й укладається на підставі закону. Акти-дії – це дії, які вчиняються органами публічної адміністрації у межах своєї компетенції на підставі адміністративно-правових норм для вирішення конкретної ситуації і не спрямовані на виникнення, зміну та припинення адміністративно-правових відносин [4; 5].

Другий – широкий, прихильниками якого є В. Галуцько, О. Правоторова та ін., які до складу інструментів публічного адміністрування відносять широке коло елементарних і комплексних заходів (способів) адміністративної діяльності публічної адміністрації. На їх погляд, суб'єкти публічної адміністрації в процесі надання адміністративних послуг і здійснення виконавчо-розпорядчої діяльності з метою забезпечення публічного інтересу відповідно до своєї компетенції можуть застосовувати широкий арсенал інструментів публічного адміністрування, та до форм публічного адміністрування відносять: видання нормативно-правових актів; видання індивідуальних адміністративних актів; укладення адміністративних договорів як інструмент публічного адміністрування; плани як інструменти публічного адміністрування; фактичні дії як інструменти публічного адміністрування [6, с. 144].

Варто уваги наукова праця М. Тучака, який достатньо уваги приділив дослідженню форм адміністративної діяльності дільничних офіцерів поліції та здійснив відповідну їх класифікацію на: правові (мають юридичні наслідки) – класифікуються за змістом, цілеспрямованістю, способом вираження [7].

За змістом, правові форми підрозділяються на: нормотворчу (суб'єкти адміністративної діяльності використовують дану форму у межах своєї компетенції); правозастосовчу (полягає в діях суб'єктів щодо застосування норми права). У залежності від справ і характеру управлінських рішень, які стосуються видачі будь-яких дозволів, правозастосовча форма, у свою чергу, підрозділяється на: регулятивну (вирішення конкретних справ організаційного, управлінсько-розпорядчого характеру); правоохоронну (охорона особистості, її прав і свобод, захист законних інтересів громадян, державних органів, громадських організацій, підприємств і установ ін.) [7].

За цілеспрямованістю (цілями використання) правозастосовчі (регулятивна і правоохоронна) форми адміністративної діяльності дільничного офіцера поліції підрозділяються на: внутрішні (для здійснення внутрішньо-організаційної діяльності: ви рішення штатних питань, ведення діловодства, а також для вирішення питань матеріально-технічного й іншого забезпечення адміністративної діяльності); зовнішні (використовують з метою забезпечення виконання покладених на суб'єктів адміністративної діяльності задач і функцій). До не правових форм адміністративної діяльності поліції: форми вираження організаційних дій (вивчення, узагальнення позитивного досвіду роботи, навчання виконавців, інструктаж, нарада, надання практичної допомоги й ін.); форми вираження матеріально-технічних дій (підготовка довідок і звітів, діловодство, розмноження документів і ін.) [7].

За способом вираження правозастосовчі форми адміністративної діяльності (регулятивні і правоохоронні, внутрішні і зовнішні) підрозділяються на: письмові (індивідуальний акт-документ, наприклад, постанова про накладення стягнення); усні (накази, вказівки, розпорядження, команди й ін.); конклюдентні. За формою видання адміністративні акти, які регламентують діяльність дільничних офіцерів поліції та які вони мають право приймати, поділяються на письмові й усні [7, с. 137–142].

Форми адміністративно-правового регулювання діяльності територіальних органів Національної поліції України мають важливе значення для громадянського суспільства та практично для кожного громадянина, адже, працівники поліції постійно через них вступають у взаємодію з широким колом як приватних, так і публічних осіб. Д. Карбовським запропоновано форми адміністративно-правового регулювання діяльності територіальних органів Національної поліції України поділити на: правотворчі (видання нормативних та індивідуальних актів у сфері адміністративної діяльності поліції); організаційні (здійснення матеріально-технічних операцій та превентивної діяльності, організаційне, методично-технічне та інформаційне забезпечення діяльності територіальних органів поліції); правозастосовні та правоохоронні (адміністративно-юрисдикційна діяльність територіальних органів поліції, охоронна, контрольна діяльність поліції тощо) [1, с. 13–14].

У свою чергу, С. Шатрава звертає увагу, що застосування суб'єктом адміністративної діяльності тої чи іншої форми багато в чому визначається його компетенцією. У такій ситуації принципово важливим виявляється уміння вільно орієнтуватись у всій різноманітності форм, здатність здійснити обґрунтований вибір найбільш ефективних серед них, а за необхідності – поєднувати вже відомі або знайти нові форми. Існуючі взаємозв'язки і взаємозалежності між формами та іншими складовими адміністративної діяльності правоохоронних органів, як правило, передбачені і до певної міри регламентовані адміністративно-правовими нормами. Такі норми найчастіше містяться у положеннях про той чи інший орган чи підрозділ внутрішніх справ, посадових інструкціях, правилах тощо. У свою чергу, менше регламентованими є форми, які не спричиняють прямих юридичних наслідків (наради, консультації, інструктажі тощо) [8, с. 115–116].

В подальшому С. Шатрава дійшов висновку про дві форми адміністративної діяльності органу внутрішніх справ: 1) правові, тобто ті, які тягнуть за собою певні юридичні наслідки, ведуть до виникнення, зміни або припинення адміністративних правовідносин між органом (підрозділом) внутрішніх справ, його посадовою особою та іншою стороною – фізичною чи юридичною особою (видання нормативних та індивідуальних актів управління, укладання адміністративних договорів, здійснення інших юридично значущих дій); 2) організаційні – які не породжують, не змінюють та не припиняють адміністративних правовідносин, тобто безпосередньо не викликають юридичних наслідків (проведення нарад, інструктажів, планування, контроль, добір кадрів тощо). Водночас і ті, й інші форми адміністративної діяльності мають використовуватися з дотриманням таких вимог: не повинні виходити за межі режиму законності; мають відповідати компетенції органу чи підрозділу (посадової особи)

внутрішніх справ, змісту і характеру вирішуваних питань; сприяти досягненню мети адміністративної діяльності; враховувати особливості конкретного об'єкта адміністративної діяльності [8].

Висновки. Усе вищевикладене дозволяє зробити наступні висновки стосовно форм реалізації оперативно-розшукової функції як напряму адміністративної діяльності Національної поліції України:

– форми реалізації оперативно-розшукової функції як напряму адміністративної діяльності Національної поліції України поділяються на: 1) нормативні (або ж нормотворчі та нормозастосовчі), що включають видання нормативних та індивідуальних актів, укладення адміністративних договорів; 2) організаційні, що включають використання актів-планів та прийняття актів-дій; 3) інформаційно-технічні, що включають здійснення інформаційно-аналітичної діяльності та проведення матеріально-технічних операцій; 4) координаційні, що включають внутрішнє, міждержавне та міжнародне співробітництво, сприяння реалізації оперативно-розшукової функції. Всі форми реалізації оперативно-розшукової функції як напряму адміністративної діяльності Національної поліції України взаємодіють та взаємозалежать, що утворює цілісну систему, відповідно одна форма може плавно створювати наступну.

– Національна поліція України реалізує оперативно-розшукову функцію через видачу різних нормативних та індивідуальних актів, а також укладання адміністративних договорів, що визначає нормотворчу та нормозастосовчу форму як основний зовнішній вияв реалізації оперативно-розшукової функції як напряму адміністративної діяльності Національної поліції України, та є нормативним підґрунтям для здійснення повноважень Національної поліції України у цій сфері.

– Національна поліція України впроваджує оперативно-розшукову функцію як важливий напрям адміністративної діяльності з використанням конкретних організаційних форм, які включають: 1) використання актів-планів щодо конкретних заходів реалізації оперативно-розшукової діяльності та строків таких цілей; 2) прийняття актів-дій, як управлінських та правозастосовних рішень, щодо забезпечення безпеки, охорону громадського порядку, оприлюднення інформації, пов'язаної з оперативно-розшуковою діяльністю, припинення протиправних дій шляхом вчинення конкретних актів-дій в умовах крайньої необхідності тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Карбовский Д. А. Формы административно-правового регулирования деятельности территориальных органов Национальной полиции Украины. *Право и Закон*. 2019. № 2. С. 64–69 (Кыргызская Республика).
2. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Підручник / за ред. І. П. Голосніченка, Я. Ю. Кондрат'єва. Київ: УАВС, 178 с.
3. Золотарьова Н. І. Форми адміністративної діяльності правоохоронних органів у сфері екологічної безпеки. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. *Політологія. Соціологія. Право*. 2012. № 3. С. 156-161.
4. Мосьондз С. Які інструменти публічного адміністрування використовуються для забезпечення (захисту) прав і свобод громадян. *Адміністративне право для громадян України: науково-популярне видання* / за ред. В. Галунька. Київ : НДІПП. 2019. С. 58-60.
5. Мельник Р. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 308 с.
6. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Джафарова О., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
7. Тучак М. О. Форми адміністративної діяльності дільничних інспекторів міліції. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2001. Вип. 16. С. 137-142.
8. Шатрава С.О. Адміністративно-правові засади діяльності спеціальних підрозділів міліції: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2007. 231 с.

REFERENCES:

1. Karbovskiy, D. A. (2019). Formy administrativno-pravovogo regulirovaniya deyatelnosti territorial'nykh organov Natsional'noy politsii Ukrainy [Forms of administrative and legal regulation of the activities of territorial bodies of the National Police of Ukraine.] *Pravo i Zakon*. № 2. S. 64–69 (Kyrgyz Republic).
2. Administratyvna diyal'nist' orhaniv vnutrishnikh sprav [Administrative activity of internal affairs bodies]. *Pidruchnyk / za red. I. P. Holosnichenka, YA. YU. Kondrat'yeva*. Kyiv: UAVS, 178 s. [in Ukrainian].
3. Zolotar'ova, N. I. (2012). Formy administrativnoy diyal'nosti pravookhoronnykh orhaniv u sferi ekolohichnoyi bezpeky [Forms of administrative activity of law enforcement agencies in the sphere of ecological security]. *Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu Ukrayiny «Kyiviv'skyu politekhnichnyy instytut»*. *Politolohiya. Sotsiolohiya. Pravo*. № 3. S. 156-161. [in Ukrainian].
4. Mos'ondz, S. (2019). Yaki instrumenty publichnoho administruvannya vykorystovuyut'sya dlya zabezpechennya (zakhystu) prav i svobod hromadyan [What tools of public administration are used to ensure (protect) the rights and freedoms of citizens]. *Administrativne pravo dlya hromadyan Ukrayiny: nauково-populyarne vydannya / za red. V. Halun'ka*. Kyiv : NDIPP. S. 58-60. [in Ukrainian].
5. Mel'nyk, R. (2018). Zahal'ne administrativne pravo v pytanniyakh i vidpovidyakh [General administrative law in questions and answers] : navchal'nyy posibnyk. Kyiv: Yurinkom Inter, 308 s. [in Ukrainian].
6. Administrativne pravo Ukrayiny. Povnyy kurs [Administrative law of Ukraine. Full course] : pidruchnyk / Halun'ko V., Dikhtyevs'kyu P., Dzhaфарova O., Kuz'menko O., Stetsenko S. ta in. Kherson : OLDI-PLYUS, 2018. 446 s. [in Ukrainian].

7. Tuchak, M. O. (2001). Formy administratyvnoyi diyal'nosti dil'nychnykh inspektoriv militsiyi [Forms of administrative activity of precinct police inspectors]. *Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho universytetu vnutrishnykh sprav*. Vyp. 16. S. 137-142. . [in Ukrainian].

8. Shatrava, S.O. (2007). Administratyvno-pravovi zasady diyal'nosti spetsial'nykh pidrozdiliv militsiyi [Administrative and legal principles of the activity of special units of the militia] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.07. Kharkiv, 231 s. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 21.12.2019

УДК 342.9

Павловська Наталія Володимирівна,
кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри теорії та історії права
ДВНЗ «Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана»
<https://orcid.org/0000-0003-3311-0364>

ДОЗВІЛЬНІ ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ

У даній статті розкрито дозвільні інструменти публічного адміністрування ветеринарної справи в Україні.

Зазначено, що дозвільна система як інструмент публічного адміністрування ветеринарної справи в Україні – це система визначених державою засобів, а саме дозволів, ліцензій та сертифікатів, порядок видачі яких чітко врегульованими процесуальними нормами, через які держава здійснює контроль за діяльністю у сфері ветеринарії, спрямований на захист здоров'я та благополуччя тварин, запобігання ризикам для громадського здоров'я від захворювань, що можуть передаватися від тварин до людей, забезпечення безпечності харчових продуктів та продукції тваринництва, а також підтримання екологічного балансу та біобезпеки в країні.

Визначено, що дозвільна діяльність у вигляді реєстрацій, ліцензувань та сертифікацій є не тільки інструментом контролю за якістю та безпекою ветеринарних препаратів і послуг, але й є засобом забезпечення прозорості та відповідальності у ветеринарній галузі. Ці процеси допомагають збудувати довіру між споживачами, виробниками та регуляторними органами, а також сприяють розвитку ефективної та відповідальної ветеринарної практики.

Відповідно до закону України «Про ветеринарну медицину» галузь ветеринарної справи використовує наступні інструменти публічного адміністрування: ліцензування - це вимога отримання спеціального дозволу (ліцензії) для здійснення професійної діяльності у сфері ветеринарії; сертифікація - процедура, що підтверджує відповідність ветеринарних препаратів, засобів, послуг, спеціалістів чи систем управління вимогам національних та міжнародних стандартів; реєстрація - обов'язкова процедура реєстрації ветеринарних препаратів, кормових добавок, діагностичних засобів та інших продуктів, що використовуються у ветеринарній медицині; карантин та санітарний контроль служать як профілактичні заходи для запобігання поширенню ветеринарних захворювань. Ці заходи дозволяють виявляти та ізолювати джерела інфекції, запобігаючи їх поширенню та забезпечуючи контроль над епізоотіями; епізоотичний нагляд - система заходів, спрямованих на виявлення та запобігання епізоотій та інфекційних хвороб тварин; ветеринарно-санітарна експертиза - перевірка якості та безпечності продукції тваринного походження.

Ці інструменти створюють основу для ефективного регулювання та контролю в галузі ветеринарної медицини, забезпечують охорону здоров'я та благополуччя тварин, а також гарантують безпеку та якість продуктів харчування для населення.

Ключові слова: ветеринарна медицина, ветеринарна справа, дозвільна система, дозвільне провадження, свідоцтво в галузі ветеринарної медицини.

Pavlovska N. PERMISSIVE TOOLS OF PUBLIC ADMINISTRATION OF VETERINARY AFFAIRS IN UKRAINE

Abstract: this article discloses the permitting tools of the public administration of veterinary affairs in Ukraine.

It is noted that the permit system as a tool of public administration of veterinary affairs in Ukraine is a system of means determined by the state, namely permits, licenses and certificates, the procedure for issuing which is clearly regulated by procedural norms, through which the state exercises control over activities in the field of veterinary medicine aimed at protecting animal health and welfare, prevention of risks to public health from diseases that can be transmitted from animals to humans, ensuring the safety of food and livestock products, as well as maintaining ecological balance and biosecurity in the country.

It was determined that permitting activity in the form of registrations, licensing and certifications is not only a tool for controlling the quality and safety of veterinary drugs and services, but also a means of ensuring transparency and responsibility in the veterinary industry. These processes help build trust between consumers, producers and regulators, and promote effective and responsible veterinary practice.

In accordance with the Law of Ukraine "On Veterinary Medicine", the branch of veterinary affairs uses the following tools of public administration: licensing is the requirement to obtain a special permit (license) to carry out professional activities in the field of veterinary medicine; certification - a procedure that confirms the compliance of veterinary drugs, products, services, specialists or management systems with the requirements of national and international standards; registration - a mandatory procedure for registration of veterinary drugs, feed additives, diagnostic tools and other products used in veterinary medicine; quarantine and sanitary control serve as preventive measures to prevent the spread of veterinary diseases. These measures make it possible to identify and isolate sources of